

**Schweizerische Gesellschaft für
Skandinavische Studien (SGSS)**
Société suisse d'études scandinaves

Mitglied der Schweizerischen Akademie
der Geistes- und Sozialwissenschaften
www.sagw.ch

Einladung zu einem Vortrag von

Anna-Kaisa Summanen Öhgren

(Södertörns Högskola)

Från nationalromantik till nutid – Det finska nationaleposet Kalevala i konsten.

**Donnerstag, 3. April 2014, 18.15 Uhr
Universität Zürich, Deutsches Seminar,
Schönberggasse 9, Raum SOD-002**

»Kalevalarunorna är verkligen så heliga för mig, att när jag hör dem sjungas känns det som om jag lutade mitt trötta huvud mot ett starkt orubbligt stöd« skriver konstnären Axel Gallén sin dagbok år 1899. Kalevalaeposet hade samlats och bearbetats av Elias Lönnroth under långa forskningsresor till Karelen och Finlands östra delar, där det fortfarande fanns en levande tradition att sjunga och berätta. Kalevala publicerades först på finska 1835 och på svenska 1861 och kom att få en stor betydelse i den finländska konsten, litteraturen och musiken.

(ausführliches Abstract s. Rückseite)

Från nationalromantik till nutid – Det finska nationaleposet Kalevala i konsten.

Anna-Kaisa Summanen Öhgren (Södertörns Högskola)

Abstract

»Kalevalarunorna är verkligen så heliga för mig, att när jag hör dem sjungas känns det som om jag lutade mitt trötta huvud mot ett starkt orubbligt stöd« skriver konstnären Axel Gallén sin dagbok år 1899. Kalevalaeposet hade samlats och bearbetats av Elias Lönnroth under långa forskningsresor till Karelen och Finlands östra delar, där det fortfarande fanns en levande tradition att sjunga och berätta. Kalevala publicerades först på finska 1835 och på svenska 1861 och kom att få en stor betydelse i den finländska konsten, litteraturen och musiken.

Konstnärer som Gallén, svenske Louis Sparre och kompositören Jean Sibelius reste till landskapet Karelen i ett romantiskt sökande av det ursprungliga och äkta och i hopp om att finna oförstörd kultur och en bakgrund till Kalevalaeposets mytiska hjältesagor. Fenomenet kom i Finland att kallas för »karelianism«, men var egentligen ingenting nytt. Det internationella konstnärskollektivet som vistades i Paris hade på somrarna rest till Bretagne och franska Atlantkusten i liknande syften. Konstnärer från hela västvärlden fascinerades av kvinnorna i Bretagne som fortfarande klädde sig i sina traditionella dräkter, ett ofta förekommande motiv i europeiskt 1880-talsmåleri!

Kalevala och traditionell finsk folkdiktning inspirerade en hel konstnärsgeneration i slutet av 1800-talet och bidrog till att förstärka det nationella självförtroendet i ett land som fortfarande var ett ryskt storfurstendöme. Generationer finska barn har sedan dess fått lära sig stroforna innantill, Kalevala har översatts till fler språk och på konstmuseet Ateneum i Helsingfors är flera av de nationalromantiska verken permanent utställda. Allt oftare används Kalevalamotiv av unga konstnärer idag. Kanske är en textsamling sprungen ur en nations historia och tradition någonting som kan särskilja oss i det moderna Europa?

Att det numera är tillåtet att tolka eposet fritt, har bevisats av författaren Mauri Kunnas med hyllade bilderboken »Hundarnas Kalevala«. Kunnas text har även satts upp som teaterpjäs, både på finska och svenska. I den är rollerna ombytta, hjältarna är hundar och fienden vargar »och mellan dem levde den lilla men sega kattstammen...«.